

neaccentuate. *Ne* valorizăm *pe noi* prin aceste rezultate. *Pe noi* este în acest context pronume reflexiv, anticipat de cliticul reflexiv *ne*.

Pronumele reflexiv apare și ca un component obligatoriu al unor verbe, fiind în această situație o marcă gramaticală și neavând funcție sintactică: *a se gândi*, *a se bosumfla*, *a se teme* etc.

Forma accentuată de acuzativ a pronumelui reflexiv de persoana a III-a devine prin articulare substantiv: Psihologul căuta să înțeleagă *sinele* adânc al copilului.

Pronumele reflexiv poate avea funcție sintactică de:

- complement direct;
- complement indirect;
- complement prepozițional;
- atribut pronominal în dativ fără prepoziție (dativ posesiv);
- circumstanțiale de diferite feluri.

ex. 15

1 Precizează cazul și funcția sintactică a pronumelor personale scrise colorat în enunțurile de mai jos.

Enunț	Caz	Funcție sintactică	Enunț	Caz	Funcție sintactică
Profesorul vă cheamă în clasă.			Vă aduce o carte.		
Ne spuneți adevărul?			Ne ascultă spusele.		
Idiul zece lui .			Paltonul lui e în cuier.		
Cartea- i frumoasă am citit-o.			I -am cerut o carte.		

2 Analizează pronumele personale din fragmentul dat, indicând și funcția lor sintactică.

„El a crezut imediat că nu vreau, de multe ori apăreau asemenea neînțelegeri între noi, adică eu spuneam sau făceam ceva, el înțelegea că am spus sau am vrut altceva. [...] Era gata să-și ia pălăria și să plece. [...]”

L-am oprit imediat, cu amândouă mâinile, i-am spus cu lacrimi în ochi că da [...], dar, pentru numele lui Dumnezeu, să-mi spună odată despre ce-i vorba, să nu mă mai chinuie.

Fața ei deosebit de expresivă, cum ți-am spus, arăta acum răvășirea de atunci.”

Ioana Pârvulescu – *Inocenții*

3 Menționează ce parte de vorbire sunt cuvintele scrise colorat în propozițiile date.

- Nouă** ne-a dăruit o carte. _____
- Am cumpărat **nouă** caiete. _____
- Rochia mea este **nouă**. _____

4 Corectează propozițiile de mai jos.

- Profesorului am cerut un sfat. • Mariei o să trimit un e-mail. • Ieri, am întâlnit pe ei în parc. • Toate cărțile am citit. • Am admirat pe olimpicii noștri.

5 Analizează pronumele personale de politețe din enunțurile date, indicând și funcția lor sintactică.

- Cred că dumneavoastră ați înțeles greșit, fiindcă tatăl meu este dumnealui.
- Memoria dumneavoastră este impresionantă.
- Dumitale ți s-a explicat cum să rezolvi exercițiul?
- Mă gândesc la dumneaei, pentru că i-am împrumutat cartea de la dumneata și nu mi-a returnat-o.
- Plec la dumnealor.
- Am sosit după dânsul.
- Vorbește ca dâșii.

Pronumele personal de politețe arată respectul față de o persoană. Are numai persoana a II-a și a III-a. Se diferențiază după gen doar la persoana a III-a, singular. Pronumele *dânsul, dânsa, dânsii, dânselle* sunt incluse în cadrul pronumelor de politețe (*Gramatica limbii române*, 2005). Pronumele *dumneavoastră* se folosește și în adresarea către o singură persoană.

ex. 8, 9

Există formule reverențioase, care exprimă un grad maxim de respect. Acestea sunt, de fapt, **locuțiuni pronominale de politețe** ce se ortografiază cu majusculă la toți termenii componenți, fie că sunt doi sau trei: *Domnia Voastră, Înalt Preasfinția Voastră*.

ex. 10, 11

Pronumele reflexiv arată identitatea dintre substantivul sau pronumele subiect și complementul care desemnează aceeași persoană ca subiectul. Pronumele reflexiv are numai cazurile:

- **acuzativ;**
- **dativ.**

Pronumele reflexiv are forme:

- **accentuate;**
- **neaccentuate**, numite și **clitice**.

Pronumele reflexiv are forme proprii doar la persoana a III-a. La persoana I și a II-a, împrumută formele de la pronumele personal.

ex. 12, 13

Pronumele reflexiv are aceeași persoană și același număr cu persoana și numărul verbului pe care îl determină.

ex. 14

Pronumele reflexiv

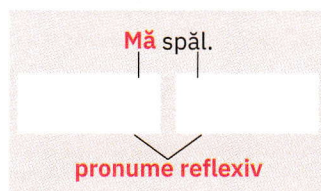
12 Subliniază pronumele reflexive din exemplele date, indicând persoana, numărul, cazul și forma acestora.

- Maria se admiră în oglindă.
- George se bazează doar pe sine.
- Ea și-a murdărit rochia.
- Suferința provocată sieși este mare.
- Înainte de masă, m-am spălat pe mâini.
- Ne plimbăm prin parc.

13 La ce persoană pronumele reflexiv are forme proprii? Ce observi în privința formei acestor pronume la celelalte persoane?

14 Completează schema de mai jos pentru a explica diferența dintre pronumele reflexiv și pronumele personal, la persoanele I și a II-a.

15 Precizează funcția sintactică a pronumelor reflexive din exemplele date.

- Mama se piaptănă.
- Și-a impus un comportament bun.
- El este mereu sigur de sine.
- Tata și-a pierdut mânușile.
- Mi-a făcut loc lângă sine.
- Lucrează doar pentru sine.

Dificultăți

Considerat în limba literară pronume personal de politețe, *dânsul* este folosit astăzi în anumite regiuni ale țării ca un pronume personal: Ia plasa ca să pui în *dânsa* cumpărăturile.

Inventarul pronumelor personale de politețe este mai mare, pentru că, regional și popular, se folosesc forme precum *mata, matală, mătăluță, mătălică, tălică*, obținute prin îndepărtarea unor părți din formele standard (*dumneata > mata*), ulterior unele fiind derivate cu sufixe diminutive.

O noutate din *Gramatica limbii române* (2005) este apariția formelor accentuate de pronume reflexiv la persoana I și a II-a, singular și plural. Acestea sunt folosite doar în enunțuri în care se transmite o afectare, dublând pronumele reflexive forme

neaccentuate. Ne

în acest context p

Pronumele re

unor verbe, fiind în

funcție sintactică:

Forma accent

soana a III-a devi

înțealăgă sinele a

Exe

1 Precizează ca

ile de mai jos.

Enunț

Profesorul vă chea

în clasă.

Te spunei adevăr

î dau zece lui.

Cartea-i frumoasă

am citit-o.

2 Analizează pr

„El a crezut în